

Sentimentenpeiling inzet en vergoeding gewichtsverlagende medicatie

Bij deze een offerte-aanvraag via de vaste onderzoeksvoorziening van VWS/Dco voor kwantitatief communicatieonderzoek.

Aanleiding

Sinds de introductie van de nieuwe generatie gewichtsverlagende medicatie, zoals Wegovy en Mounjaro, rijst de vraag of dit soort middelen wel of niet vergoed moeten worden vanuit het basispakket. Naar verwachting brengt het Zorginstituut hier in Q2 of Q3 2025 een advies over uit aan de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Daarbij kijkt het Zorginstituut onder andere naar de werking van het medicijn en wat de kosten zijn in vergelijking met wat het oplevert voor de patiënt.

In het geval van gewichtsverlagende medicatie komen hier ook ethische dilemma's bij kijken. Het ministerie van VWS wil, naast effectiviteit van medicatie en kosteneffectiviteit, ook een indicatie hebben van de publieke opinie in de samenleving ten opzichte van het wel of niet vergoeden van gewichtsverlagende medicatie.

Huidige situatie

Er bestaat al wel andere (minder effectieve) gewichtsverlagende medicatie die onder voorwaarden uit het basispakket wordt vergoed. Vaak is het zo dat deze medicatie wordt vergoed wanneer iemand een BMI van 35 of hoger heeft, kampt met ziektes die samenhangen met overgewicht en al minstens een jaar deelneemt aan een gecombineerde leefstijlinterventie, zonder dat daarbij het gewenste resultaat is behaald.

De nieuwe generatie gewichtsverlagende medicatie (Wegovy en Mounjaro) lijkt effectiever te zijn. Beide middelen zijn op dit moment al legaal verkrijgbaar voor mensen die een recept voorgeschreven krijgen van een arts én de medicatie zelf betalen.

Doelgroep

Algemeen publiek 18+ (met standaard achtergrondvariabelen zoals opleiding, leeftijd, woonplaats, e.d.) en met speciale aandacht voor mensen met een lage SEP.

Doel kwantitatief onderzoek

Wij willen een representatief beeld krijgen van de publieke opinie in Nederland over het al of niet vergoeden van de nieuwe generatie gewichtsverlagende medicatie (Wegovy en Mounjaro) vanuit het basispakket. Op welke aspecten rust de meeste weerstand? En waar is juist draagvlak voor? Welke sentimenten overheersen?

Wij kiezen bewust voor kwantitatief onderzoek vanwege de gewenste representativiteit en de grotere anonimiteit (thema kan gevoelig liggen bij respondenten) dan bij kwalitatief onderzoek. We beseffen ook dat het een complex thema is. De grootste uitdaging voor dit onderzoek is het komen tot de meest basale en relevante principekwesties binnen dit thema. Op zo'n wijze dat de vragen begrijpelijk en concreet zijn voor respondenten.

Hoofdvraag

- Is men voor of tegen vergoeding van gewichtsverlagende medicatie uit basispakket??

Mogelijke Deelvragen

- Hoe staat men tegenover de scenario's van breed vergoeden, smal vergoeden en niet vergoeden?
- Hoe staat men tegenover het geheel zelf moeten betalen (met recept)?
- Zou het medicijn beschikbaar moeten zijn voor mensen die niet in staat zijn om het zelf te betalen?
- Maakt men onderscheid tussen overgewicht door medische aandoening of overgewicht door leefstijl? En denkt men anders over vergoeding i.r.t. oorzaak van overgewicht? Aandachtspunt in vraagstelling: objectief (overheersend frame is dat het individueel probleem is terwijl het collectief probleem is)
- Voor of tegenstanders als door vergoeding de premie (voor iedereen) ook hoger wordt? Wellicht kijken naar effect korte en lange termijn als dat niet te complex is (korte termijn premie duurder maar op de langere termijn goedkoper)
- Welke voorwaarden koppelt men hier spontaan zelf aan? bijvoorbeeld alleen vergoeden als men ook verplicht leefstijl verbeterd door speciaal programma met sporten, gezond eten, e.d.?
- Alleen vergoeden als het medisch al noodzakelijk is of ook preventief?
- Is overgewicht en de daarmee gepaarde risico's volledig eigen verantwoordelijkheid of collectief probleem?
- Zou vergoeding uit basispakket stimulerend/averechts werken i.r.t. het verbeteren van leefstijl?
- Moet de overheid belastinggeld investeren in het beschikbaar maken van gewichtsverlagende medicatie of zou zij dit moeten uitgeven aan andere maatregelen die de oorzaken van overgewicht kunnen terugdringen (vb: lagere btw op groente & fruit, bewegen toejuichen, tegengaan prijsprikkels voedingsindustrie, gezonde voeding op school, tegengaan stress bijv door schulden).

Rapportage

Een beknopte rapportage, met aandacht voor de significante verschillen o.b.v. achtergrondvariabelen (met name leeftijd, opleiding en sociaal economische positie)

Planning

We wensen uiterlijk op 19 mei 2025 over de resultaten te beschikken, eerder is welkom.

Bijlagen

In deze bijlagen zijn stukken toegevoegd die meer inzicht geven in het dilemma.

Dubbel met ID 6175704

Dubbel met Id 6175704

Het Centrum voor Ethiek en Gezondheid heeft ethische argumenten voor en tegen het vergoeden van gewichtsverlagende medicatie uit het basispakket in kaart gebracht met een argumentenwijzer. Daarin worden 4 thema's verder uiteen gezet. Het advies is om deze argumentenwijzer goed door te nemen.

Aanvullend op bovenstaande vier thema's is er ook de financiële component. Volledig of gedeeltelijk vergoeden brengt kosten met zich mee. Dit kan enerzijds leiden tot een aanzienlijke stijging van de zorgpremie op korte termijn. Anderzijds kan dit op lange termijn beperkt worden.